

Sygn. akt V CSK 177/21

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Manowska

w sprawie z powództwa I. K.

przeciwko E.S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 czerwca 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 16 listopada 2020 r., sygn. akt V ACa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. odstępuje od obciążenia E. S. obowiązkiem zwrotu na rzecz

I.K. kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne.

Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma, w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie, zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym, bowiem, razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest, przecież, jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanej E.S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 listopada 2020 r. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej pozwana wskazała na przesłankę z art. 398⁹ §1 pkt.: 1) k.p.c. Przedstawione w skardze zagadnienie prawne z art. 398⁹ §1 pkt.: 1) k.p.c. sprowadzało się do wątpliwości skarżącej: „czy złożenie pierwszego, skutecznego (rozumiane jako prawidłowego dla formalnego wszczęcia postępowania) wniosku o zawezwanie do próby ugodowej zawsze będzie stanowić czynność podjętą bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia, czy też może okazać się, że złożenie również pierwszego wniosku o zawezwanie do próby ugodowej w sprawie będzie mogło prowadzić wyłącznie do wydłużenia okresu zaskarżalności danej wierzytelności, przez co czynność taka nie będzie przerywała biegu przedawnienia wierzytelności”.

Wniosek pozwanej E. S. o przyjęcie jej skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie odniósł skutku.

Odnosząc się do powołanej przez skarżącą przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. należy wskazać, że Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli skarżący wykaże, że wskazane przez niego zagadnienie prawne posiada właściwość „istotności”, która polega na tym, że zagadnienie to stanowi kwestię dotychczas niewyjaśnioną i nierozwiązaną w orzecznictwie sądowym, a więc cechującą się nowością, a którego rozstrzygnięcie może sprzyjać

rozwojowi prawa. W efekcie powołanie się na tę przesłankę przedsądu, wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. orzeczenia Sądu Najwyższego, np.: postanowienie z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/2018 r., niepubl.; postanowienie z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 13/2018, niepubl.; postanowienie z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 585/17, niepubl.). Nadto przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne, poza tym, że musi być istotne, nowe i dotychczas niewyjaśnione, powinno pozostawać w związku ze sporem i mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia danej sprawy. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że kwestie zaprezentowane przez stronę pozwaną, jako „istotne zagadnienia prawne”, nie spełniają wymogów stawianych tej przesłance w ramach przedsądu. Przedstawione w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne z art. 398⁹ § 1 pkt. 1) k.p.c. sprowadzało się do potrzeby udzielenia odpowiedzi przez Sąd Najwyższy „czy pierwszy złożony w sprawie wniosek o zawezwanie do próby ugodowej może stanowić czynność niepodjętą bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia, więc nie będzie wywierał skutku o jakim mowa w art. 123 § 1 k.c.”. Tymczasem kwestia ta została już w orzecznictwie Sądu Najwyższego obszernie wyjaśniona. Otóż wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie stanowi czynności bezpośrednio zmierzającej do dochodzenia roszczenia w rozumieniu art. 123 § 1 pkt 1 k.c., gdy jego celem jest tylko wydłużenie okresu zaskarżalności wierzytelności przez doprowadzenie do przerwy biegu przedawnienia. Oznacza ono w praktyce, że sąd winien zbadać, czy jest to czynność, która potencjalnie może doprowadzić do realizacji roszczenia i jaki jest jej rzeczywisty cel, przy czym dokonanie tego badania nie może być a limine ograniczone do wniosków kolejnych, ale rozciąga się również na pierwszy tego rodzaju wniosek. Tego rodzaju badanie ma miejsce w procesie, w którym dochodzone jest roszczenie objęte wcześniej wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej, i jest uruchamiane podniesionym przez dłużnika zarzutem przedawnienia (por. np.: wyrok SN z dnia 15 listopada 2019 r., V CSK 348/18, niepubl.). W konsekwencji według dominującego poglądu każde (zarówno pierwsze jak i drugie, i kolejne) zawezwanie do próby

ugodowej ze swej istoty skutkuje przerwaniem biegu przedawnienia roszczenia, aczkolwiek w rachubę wchodzi również stanowisko, wedle którego o ile pierwsze zawezwanie do próby ugodowej przerywa bieg przedawnienia roszczenia, o tyle drugie i kolejne zawezwanie do próby ugodowej wywołuje taki skutek jedynie wtedy, gdy czynność ta rzeczywiście miała na celu dochodzenie (ustalenie) wierzytelności (por. np.: wyrok SN z dnia 17 maja 2019 r., IV CSK 77/18, niepubl.; postanowienie SN z dnia 17 czerwca 2020 r., IV CSK 522/19, niepubl.; wyrok SN z dnia 6 lipca 2016 r., IV CSK 697/15, niepubl.). Mając powyższe na uwadze oczywistym jest fakt, że przedstawiona przez skarżącą kwestia, jako istotne zagadnienie prawne, została już w orzecznictwie Sądu Najwyższego w sposób wyczerpujący wyjaśniona.

W konsekwencji rozważań w przedmiocie oceny wykazania przez E.S. przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c. brak jest podstaw do stwierdzenia, że w niniejszej sprawie przesłanka ta została przez skarżącą w sposób właściwy dowiedziona, a Sąd Najwyższy nie dopatrzył się również okoliczności, które determinowałyby nieważność postępowania, którą to przesłankę Sąd ten bierze pod uwagę z urzędu. Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).